

המבטל מצות ענג שבת בג' סעודות נהפך אצלו ענ"ג לצירוף נג"ע צרעת

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

מצד ישראל מקבלי התורה, יש לה את הכח להיות בבחינת ממוצע לקשר בין שני הקצוות, בין הקב"ה לישראל שבשמים.

וזהו ביאור המאמר (גיטין ס:): "לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה, שנאמר כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל". הנה כי כן זהו ביאור מאמר הזוהר הקדוש: "ג' דרגין אינון מתקשרין דא בדא קוב"ה אורייתא וישראל". כי "אורייתא" שהיא התורה מקשרת בין קוב"ה לישראל ביחודא שלים.

שלש סעודות שבת כנגד קוב"ה אורייתא וישראל

והנה כאשר נתבונן נראה כי בשבת קודש נוצר הקשר הנפלא בין ג' קשרים אלו קוב"ה אורייתא וישראל, שהרי מבואר בגמרא (שבת פו:): "דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל". נמצא לפי זה כי בשבת זכו ישראל להתקשר עם הקב"ה על ידי התורה, מעתה יש לומר כי מטעם זה מצוה לאכול שלש סעודות בשבת, כנגד ג' בחינות אלו קוב"ה אורייתא וישראל שנתקשרו בשבת.

ימתק להבין בזה מה שפירש הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע בפיט אתקינו סעודתא (ליל שבת קודש) שידר רבינו האריז"ל: "בווין תתקטור", על פי מאמר הזוהר הנזכר: "ג' דרגין אינון מתקשרין דא בדא קוב"ה אורייתא וישראל". ויש לומר שכל השלשה קוב"ה אורייתא וישראל רמוזים באות ו' במילוי שהיא נכתבת בג' אופנים: במילוי א' כזה וא"ו, במילוי י' כזה וי"ו, רק בשני ווי"ן כזה וי"ו.

והנה המילוי הראשון וא"ו בגימטריא אח"ד, רומז על הקב"ה שהוא "אחד" יחיד ומיוחד, המילוי השני וי"ו בגימטריא כ"ב רומז על התורה שכלולה מכ"ב אותיות הא"ב, המילוי השלישי וי"ו בגימטריא י"ב רומז על כלל ישראל המורכב מ"ב שבטים. הרי לפנינו ג' בחינות קוב"ה אורייתא וישראל המתקשרים יחדיו באות ו' בשלשה מילואיה. וזהו שרמזו האריז"ל: "בווין", בשלשה מילויים של הווי"ן שרומזים על קוב"ה אורייתא וישראל, "תתקטור" יתקשרו להיות לאחדים בלי שום פירוד עכדה"ק.

אמנם עדיין צריך ביאור, מהו הענין הקשר בין שלשה ווי"ן שהם כנגד קוב"ה אורייתא וישראל לשבת קודש, אך לפי האמור הביאור בזה, כי על ידי שנתן הקב"ה את התורה לישראל בשבת קודש נתקשר קוב"ה אורייתא וישראל, על כן מוטלת החובה עלינו בכל שבת קודש: "בווין תתקטור", לקשר ג' ווי"ן שהם כנגד קוב"ה אורייתא וישראל.

"ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן"

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין דברי הזוהר הקדוש, כי ג' סעודות שבת הם כנגד ג' בחינת ענ"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, על פי מה שכתב

זוהר הקדוש: מצות לענג את השבת בג' סעודות כנגד ג' בחינות ענ"ג שהוא נוטריקון ע'דן נ'הר ג'ן

תקוני זוהר: "ענ"ג שבת בהפוכא נג"ע,

מאן דאית ליה ולא מקיים ליה, אתהפך ליה לנג"ע צרעת"

"ונהר" היא התורה, "יוצא מעדן"

מהקב"ה שמתעדן בעסק התורה, "להשקות את הגן" אלו ישראל

אלשיך הקדוש: "ומשם יפרד", הנפרד מן התורה,

"והיה לארבעה ראשים", הרי הוא גורם לארבע גלויות

הביאור על כך מספרים הקדושים, כי התורה היא בבחינת ממוצע המקשרת ומחברת בין ישראל שבארץ להקב"ה אביהם שבשמים, כמו שכתב ב"שפת אמת" (פרשת קדושים שנת תרנ"ז): "כי התורה ממוצע בין קדושת הקב"ה לקדושת בני ישראל, כי התורה יש בה חלק הנותן וחלק המקבלים".

ויש להרחיב בביאור דבריו הקדושים, על פי מה שכתב ה"בני יששכר" (סיון מאמר ו אות ב) בשם הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זי"ע, [נדפס בספר "אמרי פנחס" החדש פרשת חקת סימן ש"מ, ומקור הדבר ב"עץ חיים" לרבינו האריז"ל שער מב פ"א מ"ת], כי בכל דבר שבעולם יש ממוצע המקשר בין שני הקצוות, בין בעל חי ובין אדם המדבר הממוצע הוא הקוף, בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה הממוצע הוא הקרי והכתיב שבתורה, בין שבת לחול הממוצע הוא תוספת שבת, בין ישראל לאומות העולם הממוצע הוא נשמת גרים.

אמנם לפי זה צריך ביאור מהו הממוצע המקשר בין הקב"ה לבין האדם, שהרי הקב"ה הוא מהות רוחני למעלה מכל השגות אנוש ומכל מקרי הגוף, ואילו אדם בשר ודם הוא קרוץ מחומר החי בעולם הזה החומרי והגשמי, הנה כי כן איך יתקשר האדם החומרי עם הקב"ה הרוחני. אך לפי האמור הביאור בזה, כי אכן מטעם זה נתן לנו הקב"ה את תורתו שהיא בבחינת ממוצע, כדי שיעסקו ישראל בתורה ועל ידי זה יתקשרו עם אביהם שבשמים.

והנה כלל גדול הוא שהממוצע בהיותו מקשר בין שני הקצוות, לכן הוא צריך לכלול בתוכו תכונות משני הקצוות גם יחד, כי רק על ידי זה הוא יוכל לקשר בין הרחוקים, ולכן גם התורה בהיותה בבחינת ממוצע לקשר בין הקב"ה לישראל, הרי היא כלולה משניהם גם יחד, כי תורה שבכתב היא מה שנתן לנו הקב"ה בהר סיני, עליה אין להוסיף וממנה אין לגרוע כי הן הן הדברים שדיבר הקב"ה אל משה בהר סיני.

ואילו תורה שבעל פה היא מה שנתייגעו חכמי התורה בעולם הזה, לברר וללבן את רצון הקב"ה הנעלם וסתום בתורה שבכתב, על כן התורה שיש בה שני חלקים תורה שבכתב מצד הקב"ה נותן התורה ותורה שבעל פה

(פרשת בראשית כו:): "אז תתענג על ה', בענג דאיהו ע' עדן, נ' נהר, ג' ג'ן".

ומוסיף הזוהר כי מי שאינו מקיים בשבת מצות ענג שבת בג' בחינות ענ"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, נהפך לו ענ"ג לצירוף נג"ע ועל ידי זה יש לו "נגע צרעת". וכן מבואר בתיקוני זוהר (הקדמה יב:): "ענ"ג שבת בהפוכא נג"ע, מאן דאית ליה ולא מקיים ליה, אתהפך ליה לנג"ע צרעת". וכן מבואר עוד (שם תיקון יא נח:): "ומאן דאית ליה רשו למעבד ענג שבת ולא עביד, אתהפך ליה ענג לנגע צרעת, וחריב ביתיה וממוניה".

ונראה כי זהו המקור למה שכתב ב"מטה משה" (דיני שבת והלכותיה סימן תד):

"ומי שמענג אותו כראוי זוכה להתעדן בגן עדן, וזהו ענ"ג ראשי תיבות ע'דן נ'הר ג'ן כדכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, אבל מי שאינו מענגו נהפך מענ"ג לנג"ע דאותיות זה כאותיות זה, רצוני לומר מי שאינו רוצה להתעדן בעדן נהר גן, אז נופל בגיהנם ביד נגעי בני אדם, אשר הן המה המשחיתים, אשר עליהם נאמר (תהלים צא י) ונגע לא יקרב באהליך, אבל המענגו זוכה וניצול מנגע, ומתהפך מנגע לענג הוא ע'דן נ'הר ג'ן, ומתענג ברב טוב הצפון לצדיקים".

אלא שעדיין מוטלת עלינו חובת ההתבוננות, מדוע המבטל ג' סעודות שבת שהן בבחינת ענ"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, נענש בעונש כל כך קשה שנהפך לו ענ"ג לצירוף נג"ע, עד כדי כך שמגרשים אותו מג' מחנות כהונה לוייה וישראל. זאת עוד צריך להבין, מהו ביאור המהות של ג' בחינות ענ"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, אשר כנגדם צריך לאכול שלש סעודות בשבת, כדי שנוכל להשכיל ולהבין מזה מדוע הפוגם בהם נענש בנגע צרעת.

התורה היא בבחינת ממוצע לקשר בין קוב"ה עם ישראל

ונראה לבאר כל זה על פי הידוע מאמר הזוהר הקדוש (פרשת אחרי עג:): "ג' דרגין אינון מתקשרין דא בדא קוב"ה אורייתא וישראל". פירוש ג' מדרגות הן מתקשרות זו עם זו, הקב"ה התורה וישראל. ויש ללמוד

בשבת קודש הבא עלינו לטובה, אנו קוראים בתורה שתי הפרשיות תזריע-מצורע, אשר הצד השווה שבהן הוא העסק בתורת נגעים, לכן תמיד בשנה פשוטה מלבד בשנה מעוברת, שתי פרשיות אלו צמודות זו לזו בקשר חזק בל ימוט, הנה כי כן דבר בעתו מה טוב להתבונן בכמה נקודות הקשורות לשורש הפגם של נגע צרעת והתיקון על כך.

בפרשתנו פרשת תזריע כתוב (יג מו): "כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא, בדד ישב מחוץ למחנה מושבו". ופירש רש"י: "מחוץ למחנה, חוץ לג' מחנות". ומקור הדבר בגמרא (פסחים סז:): "בדד ישב, לבדו ישב, שלא יהו טמאים אחרים יושבים עמו". ומפרש רש"י: "שכל הטמאין אין משתלחין אלא מן העזרה לבדה [שהיא מחנה כהונה], חוץ מזב ובעל קרי שמשתלחין אף מהר הבית [שהיא מחנה לוייה], ומצורע משתלח אף ממחנה ישראל דהיינו כל העיר". וצריך ביאור להבין ענין גירוש המצורע מכל ג' מחנות כהונה לוייה וישראל.

זאת ועוד ראוי להתבונן במה ששינוי במשנה (נגעים פ"א מ"א): "מראות נגעים שנים שהן ארבעה". ומבואר במדרש תנחומא (פרשת תזריע סימן יא) וכן הוא במדרש (ויק"ר טו ט) כי ד' מראות נגעים הם כנגד ד' גלויות: "שאת זו בבל... ספחת זו מלכות מדי... בהרת זו מלכות יון... והיה בעור בשרו לנגע צרעת זו מלכות אדום". וצריך להבין מדוע נענש המצורע בד' מראות נגעים כנגד ד' הגלויות.

נג"ע צרעת

עונש על ביטול ענ"ג שבת

נקדים מה שהביא ב"פרי צדיק" להגה"ק רבי צדוק הכהן זי"ע (פרשת תזריע אות א וב') חידוש גדול בשם הזוהר הקדוש (פרשת עקב רעג), כי "נגע" צרעת בא כעונש על שלא קיים מצות "ענג" שבת באכילת שלש סעודות בשבת, ועל ידי זה נהפך לו ענ"ג לצירוף נג"ע, והנה דברי הזוהר בלשון קדשו:

"למיכל תלת סעודתין בשבת, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין, דאמר חד מינייהו (שבת קיח). יהא חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת... ורזא דענג (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ומאן דלא מקיים לון, ואית ליה רשו לקיימן, אתהפך ליה לנגע צרעת".

בתרגום ללשון קודש:

"לאכול שלש סעודות בשבת, כמו שאמרו חכמי המשנה, שאמר אחד מהם (שבת קיח:): יהי חלקי מאוכלי שלש סעודות בשבת... וסוד של ענג (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ומי שלא מקיים אותן ויש לו אפשרות לקיימן, מתהפך לו לנגע צרעת".

פירוש, מצות ענג שבת שנלמד מהכתוב (ישעיה נח יג): "וקראת לשבת ענג", הרמו בזה כי ענ"ג נוטריקון ג' בחינות ע'דן נ'הר ג'ן, שנזכרו בכתוב: "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן", וכנגד ג' בחינות אלו תיקנו לאכול שלש סעודות בשבת. וכן מבואר בזוהר הקדוש

ב"תורת משה" להאלשיך הקדוש (פרשת בראשית ד"ה ונהר יוצא) לפרש הכתוב (בראשית ב' י): "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים". וזה לשון קדשו:

"אמרו רבותינו ז"ל (ב"ר טז ז) כי ארבעה ראשים אלו ארבעה גליות, שם האחד פישון, זה מלך בבל... גיחון הוא מדי, חדקל הוא יון, שהיתה חדה וקלה בגירותיה, והרביעי הוא פרת הוא אדום שהפרה והצירה לפניו. והנה אין נראה פה ייחס אל המלכות.

ואפשר לדבריהם יהיה רמז הפסוק, ונהר השפע לקיים העולם יוצא מעדן, הוא המתעדן על דברי תורה של עץ החיים הנזכר... ואמר כי נהר השפע יוצא מהמתעדן על דברי תורה, להשקות את הגן אלו ישראל כמו שאמרו ז"ל (שיר השירים רבה ו) על דודי ירד לגנו.

אמנם כאשר ומשם יפרד, שיתפרד העם מן התורה, שהוא עון ביטול תורה, אז והיה לארבעה ראשים הם ארבעה גליות, כמו שאמרו ז"ל (ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז) שלא גלו אלא על ביטול התורה, שויתר הקב"ה על עבודה זרה ועל גילוי עריות ועל שפיכות דמים ולא ויתר על ביטול תורה".

עדן נהר גן

קוב"ה אורייתא וישראל

אמנם כדרכה של תורה הנדרשת בשבעים פנים, יש לומר כי ג' בחינות שזכרו בכתוב: עדן, נהר, גן הם כנגד ג' הקשרים קוב"ה אורייתא וישראל, הא כיצד, "עדן" הגבוה מכולם הוא הקב"ה, כמו שכתב ב"קדושת לוי" (פרשת בראשית ד"ה ונהר יוצא) כי "עדן" הוא הקב"ה שנתן את התורה לעמו ישראל להתעדן ולהתענג בעסקם בתורה ובקיום מצוותיו.

"נהר" היא התורה הקדושה שנמשלה למים כמבואר בגמרא (ב"ק יז): "אין מים אלא תורה", לכן "נהר" שזורמים בו מים הוא רמז על התורה שמתפשטת כנהר, על דרך שמצינו בגמרא (חולין יח): "נהרא נהרא ופשטיה". "גן" אלו ישראל שנקראים גן, כדברי האלשיך הקדוש שהבאנו: "להשקות את הגן אלו ישראל, כמו שאמרו ז"ל על דודי ירד לגנו".

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "ונהר" שהוא אור התורה, "יוצא מעדן" מחכמתו של הקב"ה העדן העליון, כדי "להשקות את הגן", להשקות את הצאן קדשים אלו ישראל, אולם מזהיר הכתוב: "ומשם יפרד", אם יפרד ח"ו הגן שהם ישראל מהנהר שהיא התורה, כי אז "והיה לארבעה ראשים", יגלו מארץ ישראל לארבע הגליות שהן עונש על ביטול תורה.

מעטת זכינו להבין מעט מזעיר דברי הזוהר הקדוש, כי ג' סעודות שבת בבחינת עני"ג הן כנגד ג' בחינות ע'דן נ'הר ג'ן, שהרי הטעם שצריך לאכול ג' סעודות שבת, הוא כנגד ג' קשרים שנתקשרו בשבת קוב"ה אורייתא וישראל, ולפי מה שנתבאר הרי הם מכוונים כנגד ג' בחינות עדן, נהר, גן, שהם קוב"ה אורייתא וישראל.

יומתק להבין בזה המאמר בספר יצירה (פ"ב מ"ד): "אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע". על פי מה ששינו בגמרא (קידושין ל): "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין". הביאור בזה, כי כאשר איש ישראל עוסק בתורה, התורה היא בבחינת ממוצע לקשר בין הקב"ה לישראל, ועל ידי זה נשלם החוט המשולש קוב"ה אורייתא וישראל, ואז אין היצר הרע שולט בו בבחינת (קהלת ד יב): "והחוט המשולש לא במהרה ינתק".

וכבר נתבאר כי החוט המשולש קוב"ה אורייתא וישראל הוא בבחינת עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, הנה כי כן זהו ביאור המאמר: "אין בטובה למעלה מענג", כי המייחד ג' היחודים של ע'דן

"תבלין אחד יש לנו ושבת שמו"

עד"ן נה"ר ג"ן בגימטריא תב"ל

קוב"ה אורייתא וישראל, שנתקשרו יחד כאשר נתן הקב"ה את התורה לישראל בשבת קודש. על כן המקיים מצות עני"ג שבת בג' סעודות שהן כנגד ע'דן נ'הר ג'ן, והוא מכוון לייחד בזה ג' היחודים של קוב"ה אורייתא וישראל, הרי זה משפיע קדושה במאכלים של ג' הסעודות, וזהו "תבלין אחד" של שבת שנותן ריח טוב במאכלי שבת.

בגמרא (שבת ק"ט): "אמר לו קיסר לרבי יהושע בן חנניא, מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף, אמר לו, תבלין אחד יש לנו ושבת שמו, שאנו מטילין לתוכו וריחו נודף, אמר לו, תן לנו הימנו, אמר לו, כל המשמר את השבת מועיל לו ושאינו משמר את השבת אינו מועיל לו".

מצינו על כך רמז נאה ומשובח ב"אמרי נועם" להרה"ק מדיזקוב ז"ע (פרשת קרח אות ב) בשם ספרים הקדושים, על פי המבואר בזוהר הקדוש (פרשת בראשית כו. ופרשת עקב רעג). כי ג' סעודות שבת הן כנגד ג' בחינות עני"ג נוסטריקון ע'דן נ'הר ג'ן, שזכרו בכתוב (בראשית ב' י) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. והנה עד"ן נה"ר ג"ן בגימטריא תב"ל, ואלו הם תבלין של שבת הנותנים קדושה וריח טוב במאכלי שבת של ג' סעודות שבת.

ויש להעיר כי המקור לכך הוא בקיצור נמרץ בספר "בית ישראל" להמקובל האלקי

רבי צבי הירש מזידיטשוב ז"ע (דרוש לספירה דף קצח.), וזה לשון קדשו: "ובזה אנחנו אוכלין בעולם הזה ונוחלין לעולם הבא, בסוד עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, בסוד תב"ל תבלין אחד יש לנו ושבת שמה, בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין נגדו".

ויש להוסיף תבלין לשבת, על פי מה שהארכנו לבאר בתוך המאמר, כי ג' בחינת עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן הן כנגד החוט המשולש:

בשבת קודש ניתנה תורה לישראל

ועל ידי זה נתקשרו החוט המשולש: קוב"ה אורייתא וישראל

מצוה לאכול שלש סעודות בשבת

כנגד ג' בחינות עני"ג - עדן נ'הר ג'ן שהם קוב"ה אורייתא וישראל

שפת אמת: "התורה ממוצע בין קדושת הקב"ה

לקדושת בני ישראל, כי יש בה חלק הנותן וחלק המקבלים"

המצורע מגורש משלש מחנות כהונה לוי וישראל

על שפגם בחוט המשולש קוב"ה אורייתא וישראל

תורת המצורע, עסק התורה של המצורע יש לה הויה וחשיבות רק "ביום טהרתו", אחרי שנטהר מצרעתו מהפגם של לשון הרע, אבל כל זמן שלא נטהר מהפגם של לשון הרע, עליו הכתוב אומר: "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי".

ויש לבאר ענין זה ביתר שאת על פי מה ששינו בירושלמי (ברכות ח). כי רבי שמעון בר יוחאי אמר, אילו הייתי עומד על הר סיני בשעה שניתנה תורה לישראל, הייתי מבקש מהקב"ה שיברא לאדם ב' פיות, פה אחד לעסוק בה בתורה ופה אחד לעסוק בשאר צרכי הגוף, והיינו כי הפה שאיש ישראל עוסק בה בתורה צריכה להיות נקי וטהור בלי שום פגם.

אבל אם ח"ו פגם וטימא את פיו לדבר בה לשון הרע ורכילות, איך ישתמש בה אחר כך לדבר דברי תורה לה'. וזהו שסיים המדרש: "לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם, זאת תהיה תורת המצורע המוציא שם רע". כלומר "תורת המצורע" - התורה שעסק בה אין לה תיקון כי אם "ביום טהרתו", רק אחרי שנטהר מפגם הדיבור בתשובה שלימה.

וביתר עמקות הביאור בזה, כי מאחר שהתורה היא ממוצע לקשר בין הקב"ה לישראל, שעל ידי זה נשלם החוט המשולש של קוב"ה אורייתא וישראל, נמצא כי המבחן לדעת אם איש ישראל עסק בתורה כראוי לשמה, הוא לראות אם הוא התקשר על ידי עסק התורה באהבה גדולה להקב"ה למעלה ולכלל ישראל למטה, אבל אם הוא מדבר לשון הרע ורכילות על איש ישראל, הרי זו הוכחה ברורה שלא עסק

נ'הר ג'ן - קוב"ה אורייתא וישראל, הרי הוא דבוק בה' מקור החיים, אולם אם אינו עוסק בתורה וגורם להפריד ח"ו בין הקב"ה לישראל, הרי הוא מהפך עני"ג לצירוף נג"ע כי היצר הרע שולט בו, ועל כך נאמר: "ואין ברעה למטה מנגע".

המצורע פגם בג' קשרים קוב"ה אורייתא וישראל

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שלמדנו מדברי הזוהר הקדוש, כי מי שאינו מקיים בשבת מצות עני"ג שבת בג' בחינות עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, נהפך לו עני"ג לצירוף נג"ע ועל ידי זה יש לו "נגע צרעת", על פי מאמר חכמינו ז"ל במדרש (ויק"ר טז ז):

"זאת תהיה תורת המצורע, הדא הוא דכתיב (תהלים נ טז) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך... רמ"ח איברים יש בו באדם, מהם רבוצין מהן זקופין, ולשון זה נתון בין שני לחיים, ואמת המים עוברת תחתיו, ומכופל כמה כפולות, בא וראה כמה שריפות הוא שורף, אלו היה זקוף ועומד על אחת כמה וכמה, לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם, זאת תהיה תורת המצורע המוציא שם רע".

ביאור המדרש הוא על פי הידוע כי צרעת באה על לשון הרע, כמבואר בגמרא (ערכין טו): "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו". וזהו שמפרש המדרש לשון הכתוב: "זאת תהיה

בתורה כראוי, לכן חסר לו האמצעי המקשר בין קוב"ה לישראל, ועליו הכתוב אומר: "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי".

ג' מחנות כנגד

קוב"ה אורייתא וישראל

הנה כי כן יאיר לנו להבין דברי הזוהר הקדוש, כי מי שאינו מקיים בשבת מצות עני"ג שבת בג' בחינות עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, נהפך לו עני"ג לצירוף נג"ע ועל ידי זה יש לו "נגע צרעת", הביאור בזה כי ג' סעודות שבת הן בבחינת עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן, שהם מכוונים כנגד היחוד של קוב"ה אורייתא וישראל, אבל מי שאינו אוכל ג' סעודות בשבת נהפך לו עני"ג לצירוף נג"ע, כי היצר הרע שהוא "נגע צרעת" שולט בו.

על פי האמור יומתק להבין מה שצוה הקב"ה לגרש את המצורע מג' מחנות, כי כאשר נתבונן נראה שג' מחנות כהונה לוייה ישראל, הן כנגד ג' בחינות אורייתא קוב"ה וישראל, "מחנה כהונה" היא כנגד "קוב"ה כמבואר בגמרא (יומא ט): "הני כהני שלוחא דרחמנא נינהו, דאי אמרת שלוחי דידן נינהו, מי איכא מידי דאנן לא מצינן למעבד ושלוחי דידן מצו עבדי". ומכיון שהם שלוחים של הקב"ה, הרי הם כביכול כמותו בבחינת (ברכות לד): "שלוחו של אדם כמותו".

"מחנה לוייה" היא כנגד "אורייתא" שהיא התורה, כמו שבירך משה רבינו את שבט לוי (דברים לג י): "ויורו משפטין ליעקב ותורתך לישראל". ואילו "מחנה ישראל" היא כנגד "ישראל". לכן מגרשים את המצורע מכל השלש מחנות, כי מאחר שפגם בחוט המשולש קוב"ה אורייתא וישראל, ראוי שיגורש משלש מחנות המכוונות כנגד שלש אלה.

כיון שבאנו לידי כך ירווח לנו להבין, מדוע העונש של "נגע צרעת" הוא ארבעה מראות נגעים כנגד ד' הגליות, שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב: "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים". וכבר למדנו הפירוש על כך מהאלשיך הקדוש: "ומשם יפרד", הנפרד מדברי תורה שנרמזו בג' בחינת עדן נהר גן, הרי הוא גורם בזה: "והיה לארבעה ראשים", לעורר את ד' הגליות, על כן המצורע שהפך עני"ג - ע'דן נ'הר ג'ן לצירוף נג"ע, נענש בנגע צרעת בד' מראות נגעים שהם כנגד ד' הגליות.